

16.10.2007

Dnro 1970/4/07

Ratkaisija: Apulaisoikeusasiamies Jukka Lindstedt

Esittelijä: Esittelijäneuvos Eero Kallio

TUTKINTAPYYNNÖN SIIRTÄMINEN POLIISIRIKOKSENA TUTKITTAVAKSI

1 KIRJOITUS

Kantelija kertoo saaneensa 5.12.2006 päivätyn syyttämättäjättämispäätöksen, johon oli liitetty esitutkintapöytäkirjan merkintälehti. Merkintälehdessä mukaan alkuperäiset kuulustelupöytäkirjat olivat kadonneet asiassa. Samassa yhteydessä oli kadonnut myös hänen laatimansa loppulausunto. Hän oli tiedustellut kirjeitse 16.12.2006 laatimallaan tutkintapyyntöä asiaa Inarin-Utsjoen kihlakunnan poliisipäälliköltä, mutta hän ei ollut saanut asiaan vastausta. Kysymyksessä oli esitutkintapyyntö, jolla kantelija oli halunnut selvittää, ketkä olivat syyllisiä esitutkintapöytäkirjan ja loppulausunnon hävittämiseen ja mahdollisiin muihin lainvastaisuuksiin ja laiminlyönteihin. Kun kantelija ei saanut vastausta, hän meni viisi kuukautta odotettuaan 18.5.2007 nimismiehen luokse tiedustelemaan asiaa. Nimismies kertoi saaneensa kirjeen ja etsineensä asiakirjoja, mutta ei ollut niitä löytänyt. Kantelijan käsityksen mukaan nimismies menetteli asiassa lainvastaisesti, kun hän ei siirtänyt asiaa tutkittavaksi poliisirikosasiaksi.

3 RATKAISU

3.1 Nimismiehen menettely

Saadun selvityksen mukaan nimismies ei ollut siirtänyt kantelijan 16.12.2006 tekemää tutkintapyyntöä alkuperäisen kuulustelupöytäkirjan katoamisesta poliisirikosasiaksi tutkittavaksi. Lapin lääninhallituksen poliisiosasto on ilmoittanut 9.7.2007 päivätyllä kirjeellä siirtäneensä selvitys- ja lausuntopyyntöä koskevat asiakirjat tutkinnanjohtajana toimivan syyttäjän käsiteltäväksi.

Lapin lääninhallituksen poliisiosaston selvityksen mukaan läänissä noudatetaan kahdenlaista käytäntöä poliisirikosasioissa. Yleinen käytäntö on se, että asiasta ilmoitetaan lääninhallituksen poliisiosastolle, joka ryhtyy sen jälkeen tarvittaviin toimenpiteisiin ilmoittamalla asiasta asianomaiselle tutkinnanjohtajana toimivalle syyttäjälle. Mikäli syyttäjä päätyy siihen, että esitutkintalain 2 §:n mukainen syytä epäillä -kynnys on ylittynyt, määrää

läänihallituksen poliisiosasto tutkinnan suorittavan poliisiyksikön. Toinen ja harvemmin käytetty menettely on se, että poliisilaitoksen päällikkö tai tutkinnanjohtaja on suoraan yhteydessä asianomaiseen tutkinnanjohtajana toimivaan syyttäjään. Mikäli syyttäjä päätyy siihen, että syytä epäillä -kynnys on ylittynyt, määrää lääninhallituksen poliisiosasto tässäkin tapauksessa esitutkinnan suorittavan poliisiyksikön.

Kun kantelijan tutkintapyyntö koski myös muita kuin poliisimiehiä, niin heidän osaltaan nimismiehen olisi tullut olla yhteydessä lääninhallituksen poliisiosastoon, joka olisi päättänyt tarvittavat tutkintajärjestelyt.

Poliisiosaston käsityksen mukaan nimismiehen olisi tullut kohtuullisessa ajassa ryhtyä edellä mainittuihin tutkintajärjestelyihin, koska kantelija oli tutkintapyyntönsä tehnyt eikä alkuperäistä esitutkintapöytäkirjaa näyttänyt löytyvän.

3.2

Kihlakunnansyyttäjän menettely

Kihlakunnansyyttäjä on tehnyt 2.12.2006 asiassa syyttämättäjäntämispäätöksen katsottuaan, ettei asiassa ole näyttöä rikoksesta tai todennäköisiä syitä rikoksesta epäillyn syyllisyyden tueksi. Asian esitutkintapöytäkirja sekä loppulausunto ovat olleet kopioina hänen käytettävissään. Esitutkintapöytäkirja on lisäksi kihlakunnansyyttäjän kanteluun antaman selvityksen liitteenä. Hän kertoo katsoneensa, ettei alkuperäisten esitutkintapöytäkirjojen katoaminen ollut syyteharkinnan esteenä. Hänen käytettävissään oli vanhemman konstaapelin varmentama esitutkinta-aineisto, josta puuttuivat ainoastaan alkuperäiset allekirjoitukset.

Kihlakunnansyyttäjä on toiminut asiassa hänelle lain mukaan virallisena syyttäjänä kuuluvan harkintavallan puitteissa. Hänen menettelynsä ei anna aihetta toimenpiteisiin.

4

TOIMENPITEET

Eduskunnan oikeusasiamiehestä annetun lain 10 §:n 1 momentin nojalla annan nimismiehelle huomautuksen vastaisen varalle edellä selostetusta lainvastaisesta menettelystä, kun hän ei ryhtynyt toimenpiteisiin kantelijan tutkintapyyntönsä siirtämiseksi poliisirikoksena tutkittavaksi.